

66-4

КУУКАН АНАТОЛЬ

Үрнд йилл
уга

91

ЖУУЖАН АНАТОЛЬ

УДК 821.52
ББК 84(2)6
6

Үрнд йилл

УГА

ЖЕЛВРМУД

4-33

Дневник

Эльзэт Бадмаевна эндр манд хальмг келнэ диктантин темдгүдиг дневникүдт бичх.

Дневникдм му темдг бичэтэ бээхлэ мана баав үзхлэрн хэрү намаг керлдх, үзүлж болшго, терүнэ ормд дневникэн бултулж үзлхтэ,— гиж Санж школ талан өөрдж йовтл, өцклдүрк бичсн диктантиннь тускар ухалв.

Санжиг ирэд партдан күцц сууһад уга бээтл урок эклх хонхин э жиннэд бээв. Хонхин дуунла урлдад Эльзэт Бадмаевна орж ирв. Багшиг орж йовтл дневникэн сумкасн татж авн Санж парт доран өкөжөһэд киилг майк хойран хоорндаһар шурһулчкад сүүвдэн хавчад эс медсн болад суув.

Эльзэт Бадмаевна журнал секэд өмнэн тэвчкэд,— күүкд диктантан сэн бичжт, зуг хойр күн му гисн темдгэр бичж.

Тиим зэңг нархиг күлэж бээсн Санж хуухан маажад «негнь би болхв»,— гиж дотран санв. Түрүн па-

ртд суусн күүкдин тетрадьмуд түгэж өгэд, ардк партмудар эргэд тетрадьмудинь күргж өгчкэд, Эльзэт Бадмаевна дневникүдтэн темдгэн тэвүлж авхмт, — гив.

Көвүд-күүкд нежэдэр босад, дневниксэн авч одад темдгэн тэвүлж авад чилв. Санж эс медсн болад э угаһар сууна. Санжиг сүүлд үлдхлэ Эльзэт Бадмаевна дуудад — Санж темдгэн яһад эс тэвүлж авнач? Дневникэн авад ир, — гив.

— Би дневникэн гертэн мартж оркжв, — гиж тернь хэрү өгв.

— «Манһдур мартл уга дневникэн авч ир», — гийһэд багш цааранднь урокан эклн: «Санж доск тал һарад нег зэнг бичлч, диктантдан «э» тэвхин ормд «а» бичэд йовжч».

Санж мундс һарсн күн кевтэ күзүһэн доргшан кеһэд зүн хэврһ талан дальжиһэд дневник бээсн сүүһэн хавчн йовж доск тал өөрдв.

Элзэт Бадмаевна дегтр секэд дегд ут биш зэн Санжар бичүлв. Тер зэнгтэн «б» бичхин ормд «п» бичэд хажһр һарһв. Терүгэн заалһж чиклчкэд, Санж зэнгиг цээлһж оркад, ормдан суухар партд талан өөрдж йовад, сун гихлэрн зүн сүүһэсн дневникэн алдад партиннь өөр унһаж оркв. Багшан меклчксн күн болад сеңкэж йовсн, дневникэн унһачкад, сун йовж өкэһэд арһул авад парт дотран дүрчкв. Өөрнь суусн Цаһан күүкн дневникэн унһасинь үзчкэд, багштан келхэр седж йовтлнь Санж хормаһаснь татад, дорһар келэн зааһад завдв. Дакад батрад партдан дүрэд авчксн Санж Цаһаниг келхлэчнь эн гийһэд нудрман атхж үзүлв. Цаһан босад келчкн гихлэ Санжин үзүлсн нудрм хату, урокас һархларн цокх гийһэд э уга суув.

Санж тэвл уга Цаһан тал хэләһэд, кезэ эн босад багшт келчкнэ гийһэд бээнэ. Санжин нүднэ эргциг хэләжәһэд, Цаһан һаран өргв. Эльзэт Бадмаевна Ца-

һаниг һаран өргсиг үзчкэд: «Ю келхэр бээнэч, кел», — гив. Цаһан дегд адһхларн келнь оралдад:

— «Би-би минь ода үзүв», — гив. Ю үзв гинэч? — болж хэрү багш медж чадад сурв. Күүкн невчк төвкнэд: «Би Санжиг дневникән сүүһәсн унһачкад, өргж авад партдан дүрсинь үзүв. Худл гихлэ өөрдж ирэд Эльзэт Бадмаевна хэләтн. Танас Санж дневникән бултулсн бээж». — Тигж келчкэд, Цаһан Санж тал хэләчкэд, ормдан суув.

Санж ичэд күүкд хэләж чадлго доргшан шаһаһад, багш өөрдж иртл толһаһан өндәлһж бээхмн уга. Эльзэт Бадмаевна арһул өөрдж ирэд дневникән һарһж ас, — гив. Санж партасн татад дневникән һарһж өгв.

— Дневникән бээһә бээсн бийнь намаг мекләд, гертән мартчкжв гидмч? Пионер күн медәтә багшан, үүрмүдән бас меклдви? Эн хажһр йовдл энүнәс хооран хайх кергтә гихәд, дневникднь темдгинь тәвв.

Хонх цокад амрлһнд һарлһнла Санж зөвәр уурта Цаһан тал ирв.

— Чи, юнгад багшд хов зөөнәч, чамаг бичә кел гихәд келән үзүлвв, эврәннь үүрән хэләһә бээж бас бэрүлж өгдви?

— Санж, би чиниһәр болхла багшт хов зөөсн, сән үүрән бэрүлж өгсн күн болж һарчанув? — Уга, чи тер һарһсн гемәрн мини үр бишч, нанд чамла әдл багшан меклдг үр керг уга. Мини ормд ондан сурһульч үзсн болхла келлго бээх билә гиж санжанчи? Санж хажһр йовдл эврән һарһчкад, ондан күн гемтә-бурута гиж келхәр седж йовнач! Эврәннь һарһсн гемән багшас сур. Би чамаг энүнәс хооран тиим хажһр йовдл бичә һарһтха гихәд багшт медүлж келүв. Чамд урок күнд болад әс медгдхлә нанас, наадк үүрмүдәсн нөкд болад зааж өгтн гихлә захан күн дөңнх, худл келәд нудрман үзүләд йовхлачнь кен чамаг итгхмб?

Төрүг яһад эс ухалнач! Цаһан нөкд болад зааһад ас
гихлэчнь би медсэн зааж эс өгхлэ уурлх чини зөв.
Чи, Санж нанд өңгэр бичэ уурл. Санж арһ уга Цаһан
седклэсн келжэхиг медэд, хооран цухрад классурн
орв.

Дарук өдр Эльзэт Бадмаевна урок кехэр ирхлэ
Санж һаран өргэд эврәннь буруһан сурж, дэкж би
тиим мекч-худл йовдл һархш угав гиж үгэн өгв.

Укка	3
Үрнд йилһл уга . .	40
Хойр үр	54
Ээжин йорэл	79
Зүүдн	82
Дневник	85
Шин вожат . . .	89

Анатолий Манджиевич Кукаев.

57.

НЕТ ДЕТЕЙ НЕ РОДНЫХ.

На калмыцком языке.

Редактор А. Б. Бадмаев. Художник И. И. Харсеккин.
Художественный редактор Н. Д. Будников.
Техредактор Я. Ф. Гайдаш. Корректор З. Б. Улюмджиева.

Калмыцкое книжное издательство, г. Элиста, 1966 г.

Сдано в набор 16.IX-65 г. Подписано к печати 19.I-66 г.
Авт. л. 3,95. Уч.-изд. л. 4,2. Печ. л. 5,63. Бумага 60×84¹/₁₆.
Тираж 1 000 экз. Заказ № 5764.
К00004. Цена 15 коп.

Краевая типография, г. Ставрополь, ул. Артема, 18.